

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Dato: 30.05.2025
Vår ref: 25/01273-5
Deres ref: 25/932

Uttalelse til høring av forslag til tiltaksplaner for villrein i Rondane, Snøhetta og Knutshø villreinområder

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 4. mars 2025.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker som kan legge føringer for tilgangen til, undersøkelser og utvinning av ressursene.

Om saken

Norge har et særlig ansvar for å ta vare på villrein og villreinens leveområder. Det er utarbeidet en villreinnorm som viser tilstanden i villreinområdene. Som følge av Norges ansvar for å ivareta villrein og klassifiseringene i normen er det utarbeidet tiltaksplaner. Tiltaksplanene viser tiltak som skal ha som effekt at tilstanden for villrein bedres.

Uttalelse

DMF ga ved årsskifte 2024/2025 innspill til NFD med en overordnet tilbakemelding til utkast til tiltaksplan som var framlagt for departementet. Det har også vært dialog mellom NFD og DMF for å informere om eksisterende mineraluttak innenfor villreinområdene og varslet undersøkelsesarbeid i forkant av DMFs innspill.

Opprinnelige forslag til tiltaksplaner inneholdt flere omfattende tiltak som ville utelukket muligheten for å drive undersøkelser etter mineralske ressurser. Et generelt forbud mot mineralutvinning og -undersøkelser, ble eksempelvis ikke er tatt med videre. Det går fram av departementets høringsnotat om tiltaksplanene at mange av de foreslåtte tiltakene kan og bør knyttes til prosesser etter plan- og bygningsloven. Samtidig er det pekt på at det vil kreve et betydelige arbeid med revisjon av overordnede planer og oppheving (planvask). Det er også pekt på at det er nødvendig med en høy terskel for gjennomføring av arealinngrep etter sektorregelverk.

I de tre tiltaksplanene er det i tiltak 5 likelydende påpekt at mineralutvinning og gruvedrift kan påvirke rein negativt. Samtidig er det vist til plan- og konsesjonsprosess

som skal ta hensyn til villrein. DMF bemerker at det er pekt på en høy terskel for nye mineraltiltak, samtidig som at det ikke er utelukket at nye tiltak skal være mulig, men at det skal settes vilkår for å ta hensyn til villrein i bygge- og driftsfasen.

DMF har i etterkant av at vi ga tilbakemeldinger til departementet, blitt gjort oppmerksom på at det praktiseres prinsipielle vurderinger av om det skal gis tillatelse til motorferdsel. Vi vil av den grunn poengtere betydningen av at det må gjøres konkrete vurderinger av søknader, basert på det faktiske planlagte inngrepet og inngrepets virkninger. Vi viser til villreinnemda for Snøhetta og Knutshø sin uttalelse til motorferdsel i Rennebu kommune, datert 17.01.2025. Nemdas vedtak er beskrevet prinsipielt, samtidig som at det framgår konkret at motorferdselen det er søkt om, i seg selv, er vurdert til å «ikke være veldig negativ» for villreinen.

Dersom det konkret kan vises til at motorferdsel for å drive mineralundersøkelser i seg selv ikke kan tillates av hensyn til villrein kan det være riktig å avslå en søknad, men DMF kan ikke se at foreslåtte tiltak og tiltaksplaner alene legger opp til at det skal gis avslag på prinsipielt grunnlag. I henhold til etablert forvaltningspraksis bør det heller ikke etableres muligheten til å avslå muligheten til å drive undersøkelsesarbeid på prinsipielt grunnlag, selv om det ser ut til å forekomme i noen tilfeller. Det er etter DMFs syn viktig å arbeide med å veilede lokale myndigheter slik at det gjøres konkrete vurderinger i tråd med søknadenes innhold.

DMF ønsker å understreke at en kunnskapsbasert mineralforvaltning innebærer i enkelte tilfeller å gjøre inngrep i felt for å påvise eller avkrefte om det finnes forekomster med mineralske ressurser. Gjennomføring av mineralundersøkelser er ikke ensbetydende med at det startes opp nye mineralprosjekter der undersøkelsene gjennomføres. Tillatelser til mineralvirksomhet følger i tillegg egne tillatelsesprosesser som DMF oppfatter at inngår i omtalte og foreslåtte tiltak tiltaksplanene.

DMF ønsker å bidra til at det skal være mulig å gjøre gode vurderinger i aktuelle søknadsprosesser. I tiltak 26 og 27 for Knutshø er det foreslått vektleggingskriterier og bedre samordning av prosesser for å gi tillatelse til motorferdsel. DMF bør derfor involveres som en del av samordningen som er skissert i tiltak 27.

DMF ber også departementet vurdere hvordan praksis og medvirkning som følger tiltakspakkene blir kommunisert. Det gjelder spesielt tiltakspakke 1 og 6. Tiltaksplanene som er lagt frem åpner for at det fortsatt skal være mulig å gjennomføre tiltak i villreinområdene, selv om det forutsettes at villrein vektlegges tungt og at det settes vilkår i ulike tillatelsesprosesser. Vi viser derfor til Mineralstrategien fra 2023 som poengterer at det er et behov for effektive prosesser også for mineralundersøkelser og -utvinning.

Vennlig hilsen

Maria Lauritzen
avdelingsdirektør

Lars Libach
fungerende seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Lars Libach

Mottakere:

Klima- og

miljødepartementet

Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO